

Granollers : El Campanar

Fot. Francesc Sala

i podríem planerament reconstruir la vertadera història geogràfica d'un indret qualsevol de la terra.

Ací, a casa nostra, a Granollers, que bentost hom contempla el «paisatge», la impressió dominant és la de la riquesa natural; jamai la recerca de vertadera necessitat en relació amb l'activitat pròpia i innata dels seus pobladors. Fàcilment capim els esdeveniments polítics i socials i els desvetllaments col·lectius, que precisament no són aitals desvetllaments, per quant ja hem constatat l'immanència i determinisme dels fets biològics derivats forçosament de la geografia amb totes les seves variants racials; i més fàcilment ens captenim de les activitats transaccionals de llurs habitants en respecte l'ordre a distribuir llur vida col·lectiva, lla en el segle XVI, quan els mercaders granollerins s'ensenyorien del mercat pairal, irradiant llur acció a mantes terres llunyanes de la nostra, malgrat l'entrebancament que suposaven les dificultats de transport com fatalitat geogràfica. Sots aquest punt d'albir, ens enamora la concepció que de nostra comarca ha fet el nostre dilecte vallesà Miquel Carreres, quan fa ressaltar el prejudici que tenim encara de l'enorme grandària de la urbs barcelonina amb la imatge de que la resta de la terra és tan sols una eixida del casal, una província suburbicària, segons la denominació romana, en contra del realíssim concepte en que s'han de tenir les comarques, com braços molsuts i robustos de la pàtria, el cap de la qual resta en la metropolitana urbs, formant una terra nucliada pels centres de força original de les viles i ciutats secundàries, força autòctona i essencial que defineix perfectament la seva personalitat històrica i dóna la clau de les diferències comarcals d'una mateixa pàtria.

Escau, doncs, esmentar ací l'enorme activitat que suposa, en la vida granollerina, ja als mateixos mitjans del segle XVI, quan, tot just recent la seva redempció feudal, regularitza i dicta lleis, que en nostres dies apareixen com costums invertebrats i sobre tot posa ordre i reglament a les transaccions comercials en tots els caires d'aprofitament individual i col·lectiu, pel què fa referència especialment a l'aportació i transacció de mercaderies de tot gènere en nostre remotíssim mercat setmanal. El primer llibre d'ordinacions municipals corresponents al poder del Batlle i sobre tot del Mostassaf, en regulació de la totalitat de la vida granollerina, irradiada ben sovint i evidentment a la totalitat de la comarca natural, és

prova palesa que ja en l'any 1420, dos anys tan sols després de l'escriptura de redempció dels drets feudals, la col·lectivitat granollerina estava en plena joventut empenedora i colpidora del més acurat seny ordenador de la seva vida en comunitat social, i que aquesta activitat progressiva representa el vertader llevat que féu germinar la puixança que durant els segles següents, XVI i XVII, s'observà i acreixí sempre en progressivitat ascendent, fins quasi bé els nostres dies, que dissortadament, sobre tot d'ençà dels començaments del segle XIX, la força estètica de la joventut local s'esfuma i origina una decadent actuació individual i un estroncament d'energia col·lectiva que fa que la nostra fesomia local s'esborri bell mig del desvetllament material de les altres ciutats vallesanes, que ens han passat al davant en pruïja de progrés i en estat de consciència col·lectiva, allunyant-nos de l'expressivitat que vol colpir tota col·lectivitat freturosa d'emancipació cultural i artística i fent-nos estemordir la visió estètica de nostre cultural patriotisme en allunyar-nos, en el transcurs de tot el segle XIX i tot el temps que portem del XX, de la concepció idealista de l'art, que és consciència certa en l'encarnació del llur juí dessobre el valor real de les nostres coses.

Visió real

Fent un ideal traspàs de les concepcions més pregonas de l'art, en relació amb la vida dels pobles i pensant en les individualitats portentoses dels temps primitius de l'Helenisme, fogar pregon de la civilització moderna, fins a les nostres generacions constructives, en llur valoració patriòtica, ens donarem compte tot seguit que d'ençà de la nostra guerra de successió del 1714, la nostra joventut patriòtica ha romàs endormiscada, aital com si amb un pesant cop de mall li haguessin esberlat el cap. Bona mostra ens en dóna a casa nostra, a Catalunya, i més concretament a Granollers, la manca de l'esperit arquitectural en l'engrandiment dels pobles, aspecte aquest pel qual es manifesta certament i amb diáfana claredat llur naturalesa i esperit racial. Sempre que contemplem, en nostres dies, un formós casal, una obra de grandària, una vertadera manifestació de la puixança intrínseca d'una civilització, ens topem amb les corresponents dates dels segles mitjans de la nostra pairal història, prova palesa de l'esperit que caracteritzava la vida sana i forta, expressiva d'un bell i inspirat somriure col·lectiu d'aquelles generacions i no res